

Eesti Maaülikool
RAAMATUKOGU
Library of Estonian University of Life Sciences

Eesti Maaülikooli raamatukogu aastaruanne 2023

Tartu 2024

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
EELARVE JA RAHASTAMINE.....	4
KOGUDE ARENDAMINE JA KIRJELDAMINE	6
RAAMATUKOGU- JA INFOTEENUSED.....	12
ARENDUS JA KOOSTÖÖ.....	17
INIMESED JA SÜNDMUSED	22
KOKKUVÕTTEKS.....	27

SISSEJUHATUS

Eesti Maaülikooli raamatukogu on teadusraamatukogu, mille põhiülesandeks on koguda ja vahendada teavet biomajanduse valdkonnas toetamaks maaülikooli konkurentsivõimet ja teadmistepõhist ühiskonna arengut.

Eesti Maaülikooli tugistruktuuri üksusena varustame, säilitame ja teeme kättesaadavaks ülikooli õppe-, teadus- ja arendustegevuseks vajalikku informatsiooni, osutame avalikku raamatukogu- ja infoteenust, arendame e-raamatukogu ning loome innovaatilise töö- ja kultuurikeskkonna.

2023. aasta tegemiste märksõnadeks olid Eesti Vabariigi 106. ja veterinaaria kõrghariduse 175. aastapäev, uus kommunikatsioonistrateegia, andmekaitse ja infoturve, avatud teadus, teadusandmete säilitamine ja andmehaldus ning digitaalarhiivi EMU DSpace'i arendamine.

Oleme võtnud eesmärgiks tegelda süvitsi avatud teaduse teemadega: õpime ise ja jagame teadmisi ning tuge ülikooli teadlaskonnale. Raamatukogu eesmärk on toetada avatud teaduse põhimõtteid ning suurendada ülikooli teadustulemuste nähtavust maailmas. Võttes arvesse nõudeid ja suuniseid avatud juurdepääsuga publitseerimisele ja avaandmetele, edendame koostööd teadlaskonna ja raamatukogu spetsialistide vahel. Järjest enam kasvas ka vajadus andmehaldusplaanide koostamisprotsessi nõustamise järele.

Üks olulisemaid ja tulemuslikumaid raamatukogu töösuundi 2023. aastal oli teadusinformatsioonitaristu arendamine. Raamatukogu hallatav digitaalarhiiv EMU DSpace on näidanud üles jätkusuutlikkust, mistõttu on ülikoolis selle vastu järjest enam usaldus kasvanud. Panustades akadeemilise pärandi talletamisse ja kättesaadavaks tegemisse arhiveeritakse aina rohkem lisaks lõputöödele ja teadusteavikutele ka digiteeritud andmekogusid ja teadusandmeid.

DataCite Eesti konsortsiumi liikmena on Eesti Maaülikoolil litsents teadusandmetele DOIde (Digital Object Identifier) omistamiseks. Raamatukogu pakub Eesti Maaülikooli teadusandmetele ja publikatsioonidele, mis on hoiustatud pikaajaliseks säilitamiseks digitaalarhiivis EMU DSpace, ka DOIde omistamise võimalust (prefiksiga EMU).

Raamatukogu osaleb aktiivse partnerina rahvusvahelistes teadus- ja arendustegevusega seotud võrgustikes.

Sujus koostöö EBSCO Information Services Inc-ga maaülikooli kasutajatele loodud andmebaaside ühisotsingumootori EBSCO Discovery Service (EDS) edasiarendamisel.

EELARVE JA RAHASTAMINE

Eesti Maaülikooli poolt eraldatud vahenditele lisaks on raamatukogu eelarves suur osa Haridus- ja Teadusministeeriumi sihtfinantseerimisel, mis aitab tagada teadusinformatsiooni hankimise järjepidevuse.

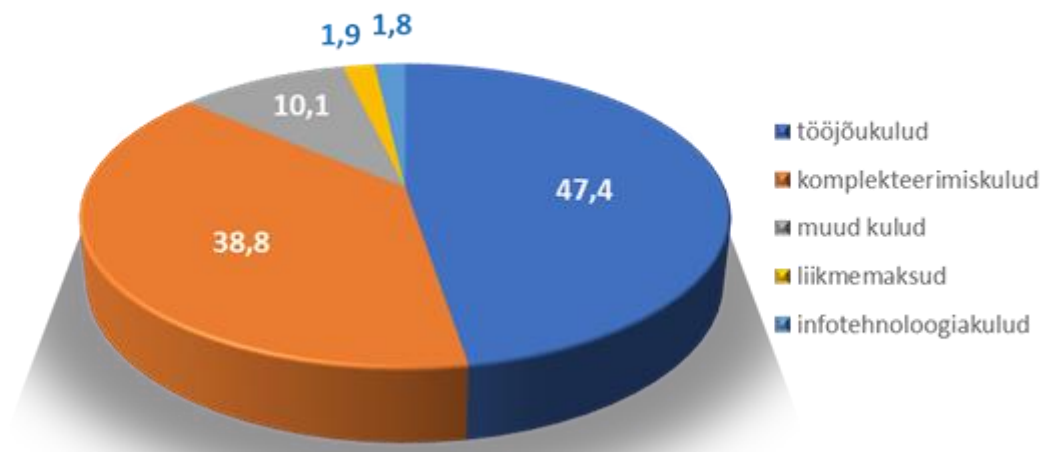
2023. a raamatukogu eelarveks kujunes 621,0 tuh eurot, sellest:

- ülikooli üldfondist 383,0 tuh eurot
- Haridus- ja Teadusministeeriumilt teadusteavikute ostuks 139,0 tuh eurot
- 2022. aasta Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusteavikute ostu eraldisest 20,8 tuh eurot
- Haridus- ja Teadusministeeriumilt tegevuskuludeks 76,5 tuh eurot
- tulud tasulistest teenustest 1,7 tuh eurot

Aasta lõpus jäi jääk 2,9 tuh eurot.

Tasuliste teenuste eest teenib raamatukogu vähesel määral tulu. Rektori poolt kinnitatud hinnakirja alusel laekub raamatukogu arvele raha skaneerimise ja paljundamise eest, laenutähtaja ületanud trükiste viivis ja kaotatud raamatute väljamakse, RVLi teel tellitud artiklite koopiade ning bibliograafiliste teenuste tasud. Makseid on võimalik teostada pangaterminali kaudu, sularahas või arve alusel, mida väljastab rahandusosakond.

Raamatukogu kulude jagunemine 2023. aastal

Tulud ja kulud 2019. – 2023. a (tuhat eurot)

	2019	2020	2021	2022	2023
Eelarve kokku (tuh eurot)	503,5	484,1	495,2	535,1	600,3
ülikooli eraldised	299,7	276,8	272,2	302,5	383
HTM teavikutele	124,5	128,9	145	153,9	139,1
HTM tegevuskulu	76,5	76,5	76,5	76,5	76,5
tulud tasulistest teenustest	2,8	1,9	1,5	2,2	1,7
Kulud kokku (tuh eurot)	480	473,2	484,6	512,1	618,1
- tööjõukulud	232,2	239,1	251,6	265,5	293,1
- koolituskulud	3,8	1,7	2,1	0	4,1
- komplekteerimiskulud	188,1	185	185,4	190,3	239,4
- liikmemaksud	10,5	11,3	14,4	7,7	11,6
- infotehnoloogiakulud	21,1	14,2	8	10,5	11,3
- muud kulud	24,3	21,9	23,1	38,1	58,6

2023. aastal olid raamatukogu tulud 600,3 tuh eurot, millele lisandus veel eelmisel aastal kulutamata 20,8 tuh eurot HTM teavikute eraldisest. Õigeaegselt olid jäänud laekumata Elsevieri e-ajakirjade ja ProQuesti RefWorksi arved. Seega kujunes eelarveks 621 tuh eurot, st 108,9 tuh euro võrra suurem eelmise aasta omast. Aasta lõpus jäi jääk 2,9 tuh eurot.

Ülikool eraldas sellel aastal raamatukogule 461,2 tuh eurot.

2022. aastaga võrreldes suurenesid tööjõukulud 27,6 tuh euro võrra, ehk 10,4%; komplekteerimisele kulutati 49,1 tuh eurot rohkem. Komplekteerimissumma moodustas raamatukogu kogukulust 38,8% (2022. a – 37,2%; 2021. a – 38,3%; 2020. a – 39,1%; 2019. a – 39%).

Ühe osa raamatukogu kuludest moodustavad ka liikmetasud. ELNET Konsortsiumi liikmemaks oli sellel aastal 6 982 eurot (2022. a – 7 672€; 2021. a – 11 077€; 2020. a – 9 564€; 2019. a – 8414€). Esimest korda tasusime ka Euroopa Teadusraamatukogude Liidu LIBERi liikmemaksu – 564€. Maaülikool osaleb DataCite Eesti konsortsiumis, mille aastamaks oli 4020 €.

KOGUDE ARENDAMINE JA KIRJELDAMINE

Kogude arendamise käesoleva aasta põhiülesandeks oli komplekteerimismudeli üleviimine varasemalt teadusvaldkondade põhiselt hankimiselt märksa spetsiifilisemale maaülikooli fookusvaldkondade ja vastutusvaldkondade põhilisele komplekteerimisele. Toetamaks maaülikooli konkurentsivõimet tuginetakse teadusinformatsiooni hankimisel nüüdsest sellistel valdkondadel:

FOOKUSVALDKONNAD	VASTUTUSVALDKONNAD
Põllumajandus	taimekasvatus ja taimebioloogia, aiandus, taimetervis, mullateadus
Metsandus	metsakasvatus ja metsaökoloogia, metsa- ja maakorraldus ning metsatööstus
Tehnika ja tehnoloogia	maaehitus ja veemajandus, biomajandustehnoloogiad, energiakasutus
Tervis ja toit	hüdrobioloogia ja kalandus, tõuaretus ja biotehnoloogia, söötmisteadus, vesiviljelus, kliiniline veterinaarmeditsiin, veterinaarne biomeditsiin ja toiduhügieen, toiduteadus ja toidutehnoloogia
Keskfond	keskkonnakaitse ja maastikukorraldus, maastikuarhitektuur, elurikkus ja loodusturism
Maamajandus	maamajanduse ökonomika

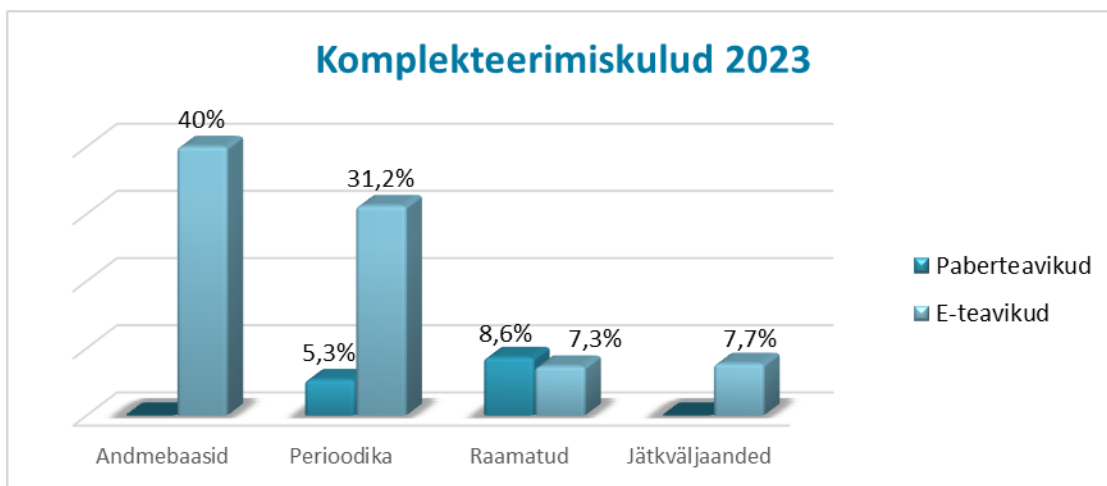
Komplekteerimiskuludeks kujunes 240 tuh eurot: Haridus- ja Teadusministeeriumi eraldi teadusinformatsiooni ostuks 139,0 tuh eurot, eelmise aasta jääk 20,8 tuh eurot ning ülikooli eelarvest 80 tuh eurot.

2023. aasta komplekteerimisrahast kulus 75,6% (181,3 tuh €) teadusteavikutele.

Kõige suurem osakaal komplekteerimiseelarves, 206 tuh eurot ehk 85,9%, oli e-teavikutel (andmebaasid, e-raamatud, -ajakirjad ja jätkväljaanded) – (2022. a – 142,9 tuh €; 2021. a – 146,8 tuh €; 2020. a – 147,7 tuh €; 2019. a – 152,3 tuh €).

Andmebaaside kogumaksumus oli 95,9 tuh eurot.

- E-raamatuid ostime 17,4 tuh euro eest (2022.a – 10,4 tuh €; 2021. a – 9,1 tuh €; 2020. a – 18,1 tuh € ja 2019. a – 20 tuh €).
- Paberraamatuid osteti 20,7 tuh euro eest (2022. a – 36,2 tuh €; 2021. a – 20,7 tuh €; 2020. a – 24,2 tuh €; 2019. a – 23,1 tuh €).
- Jätkväljaannetele kulus 18,4 tuh eurot (2022. a – 20,4 tuh €; 2021.a – 15,8 tuh €; 2020. a – 7,1 tuh €; 2019. a – 7,1 tuh €). Alates 2020. aastast oleme taganud kogu ülikoolile kõigile Äripäeva Teabevaradele IP-põhise juurdepääsu.
- Perioodikat telliti järgmiseks aastaks 87,2 tuh euro eest (2022. a – 52,5 tuh €; 2021.a – 67 tuh €; 2020. a – 64,9 tuh €; 2019. a – 63,8 tuh €). Teadusperioodika moodustas kogu perioodikast 73,9%. (2022. aastal oli teadusperioodika protsent 76; 2021. aastal 73,6%, 2020. aastal 90,9%). Alates 2022. aastast oleme ostnud ülikoolile ka ajalehe Äripäev ja Äripäeva teabevara IP-põhise juurdepääsu.

Eesti Maaülikooli teadus- ja arendustöös on väga oluline elektroonilise teadusinformatsiooni olemasolu. Oleme suutnud säilitada järjepideva e-teavikute hankimise. Suures osas tänu ELNET Konsortsiumi ühishangetele suudab raamatukogu kindlustada oma ülikooli varustamise e-informatsiooniga.

Andmebaaside ostuks kulus 70,7 tuh eurot ehk 37,2% teavikute kogusummast. Enamus andmebaasidest soetati koos teiste Eesti ülikoolidega ühiselt. Osaleme ELNET Konsortsiumi 21 ühishankes. Meie ühishanke nimekirja on lisandunud ka SAGE Research Methods raamatuid, sõnastikke, entsüklopeediaid, artikleid ja audiofaile sisaldav andmebaas, mis katab nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Keskkonnast leiab ka uurimisprotsessi lihtsustavaid tööriistu. Lisaks e-teavikute ühishangetele ostis raamatukogu juurdepääsu andmebaasidele JSTOR (Biological Science), BioOne, CAB Abstracts ja CAB eBooks front file.

Ühisotsingu võimaldamiseks EMÜ raamatukogu poolt pakutavatest keskkondadest (nt andmebaasid, digitaalarhiiv EMU DSpace) on otsingumootor EBSCO Discovery Service. Pealkirja järgi kindla e-ajakirja või e-raamatu kättesaadavuse kontrollimiseks on koondkataloog Full Text Finder. Terve aasta oli tagatud maaülikooli internetivõrgus ligipääs kaasaegse visuaaliga e-ajakirjade otsikeskkonnale BrowZine Library, mille kaudu olid leitavad maaülikoolile kättesaadavad võõrkeelsed teadusajakirjad. 2023. aastaks oli tellitud ka veebipõhise viidete kogumise, haldamise ja jagamise tarkvara RefWorks with RefShare, mille ostmisest järgmiseks aastaks loobusime. Endiselt tellime küsitlustarkvara QuestionPro kasutusõigused.

Oleme otsinud pidevalt uusi võimalusi e-teabe hankimiseks ja vahendamiseks. Toimusid kohtumised Elsevieri ja EBSCO piirkonna juhtidega ning veebiarutelud ATMIRE'i, Bentham Science Publishersi ja McGrawHilli esindajatega uurimaks uute kollektsoonide hankimise ja teenuste parendamise võimalusi.

Võtnud suuna e-teavikute osakaalu suurendamisele, pakkus raamatukogu oma kasutajatele katsetamiseks ja arvamuse avaldamiseks mitmeid andmebaase ja e-teavikuid. Võimalikult suuremale hulgale informatsioonile juurdepääsu võimaldamiseks ja uute ressurssidega tutvumiseks korraldas raamatukogu terve rea andmebaaside, e-ajakirjade ja -raamatute prooviperioode.

Katsetused 2023. aastal:

- E-ajakirjade otsikeskkond BrowZine Library (3. jaan – 1. det)
- Veebipõhine õppevahend Skills for Study (23. jaan – 23. veebr)
- Bioloogia ja biomeditsiini ajakirjade mudel Read & Publish (1. märts – 31. mai)
- Taylor & Francis e-raamatute platvorm (20. märts – 31. mai)
- Ajakirjad ja raamatud kirjastuselt Bentham Science Publishers (15. mai – 11. aug)
- SAGE Video ja SAGE Business Cases (26. mai – 30. juuni)
- E-raamatute kollektsioon EBSCO eBook Academic Collection (11. sept – 5. nov)
- Täistekst andmebaas CAB Abstracts with Full Text (11. sept – 5. nov)
- EBSCO andmebaas Veterinary Source (1. nov – 31. det)

Võimalusel hangime paberteavikute asemel e-raamatuid, -väljaandeid ning -ajakirju. Neile kulutasime 53,6% e-ressursside summast (2022. a – 31,4%; 2021. a – 39,7%; 2020. a – 50,4%; 2019. a – 51,4%). E-raamatute ostuks oleme enamjaolt kasutanud EBSCO GOBI platvormi, mille kasutamine on kiire ja mugav.

Jätukub pidevalt koostöös *EBSCO Information Services*ga andmebaaside ühisotsingumootori *EBSCO Discovery Service* (EDS) kasutajasõbralikumaks disainimine. Tegemist on EBSCO platvormil asuva teenusega, mis koondab kõiki Eesti Maaülikoolile avatud andmebaase. Üks otsing tagab kiire ja lihtsa juurdepääsu olemasolevatele täistekstidele, kuvades tulemusi kõikidest liidestatud andmebaasidest. Nende hulgas on nii maaülikoolile ostetud kui ka avatud ligipääsuga andmebaasid.

Eestis ilmunud e-teavikutest on kogu ülikooli kasutuses Äripäeva Teabevara täistekstandmebaasi ja ajalehe Äripäev digilehe IP-põhine kasutusõigus. Meid huvitavad paroolipõhise lugemisõiguse asemel IP-põhised lahendused ja kuna need on Eesti väljaannete puhul liiga kallid, siis teistele perioodilistele väljaannetele võrgujuurdepääs puudub. Pikendasime jätkuvalt Eesti Standardikeskuse standardite elektroonse täiskogu kasutamise lepingut.

2023. aasta perioodika tellimisel loobusime riigihankest ja võtsime ette töömahukama variandi. Küsisime kirjastajatelt ja vahendajatelt hinnapakkumised ning tellisime perioodilised väljaanded soodsamalt. Perioodikat tarnivad meile Ühinenud Ajakirjad OÜ, Õhtuleht Kirjastus (Geenius Meedia), Ekspress Meedia, KE Ajakirjanduse OÜ ja Äripäev. Perioodikast telliti järgmiseks, 2024. aastaks ajalehti 7 nimetust (10 eksemplari) ja ajakirju 115 nimetust (135 eksemplari).

2024. aastaks telliti 59 välismaist teadusajakirja ja jätkväljaannet:

17 nim. paberkandjal	(2023. a – 13; 2022. a – 16; 2021. a – 10; 2020. a – 10)
22 nim. online-versioonis	(2023. a – 26; 2022. a – 24; 2021. a – 26; 2020. a – 19)
20 nim. nii paberkandjal kui online	(2023. a – 21; 2022. a – 20; 2021. a – 22; 2020. a – 25)

Oleme pidevalt korrigeerinud paberajakirjade nimekirja, sest aina rohkem on ajakirjade täistekstid andmebaasides kättesaadavad. Enne tellimuste vormistamist uurime põhjalikult ajakirjade kasutust ja võtame arvesse uusi soovide. Lisaks kinnitatud hankenimekirjale ostis raamatukogu juurdepääsu veel kahele maaülikooli teadlastele väga vajalikule e-ajakirjale – Journal of Veterinary Medical Education ja American Journal of Veterinary Research. Välisperiodika tellimiseks on sõlmitud riigihanke leping EBSCOga kolmeks aastaks (2022 – 2024).

Sellel aastal osteti raamatuid 38 tuhat euro eest (2022. a – 46,7 tuhat euro; 2021. a – 29,9 tuhat euro; 2020. a – 42,3 tuhat euro; 2019. a – 43,1 tuhat euro), nendest teadusteavikuid 35,3 tuhat euro eest e 92,7% (2021.a – 24,2 tuhat euro; 2020. a – 37,5 tuhat euro; 2019. a – 37,3 tuhat euro; 2018. a – 24,9 tuhat euro). Kõige rohkem hangiti instituutide soovil põllumajandusteaduste alast kirjandust, järgnesid loodusteaduse valdkonna, siis tehnikateaduste alased trükised. Raamatuid osteti 346 eks ja annetati 1851 eks. Põhimõtteliseks küsimuseks kogude kujundamisel ja kulutuste planeerimisel on e-teaviku ja trükiteaviku osakaalu määramine. Seni on trükiteavik veel säilitanud ostetava informatsiooni koguhulgas ülekaalu: paberraamatuid osteti 20,7 tuhat euro eest (210 nim, 304 eks) ja e-raamatuid 17,4 (28 eks) tuhat euro eest.

Raamatuostud instituutide ja õppetoolide kaupa:

RAAMATUD	TK	HIND
Metsanduse ja inseneeria instituut	87	10 003
Biomajandus-tehnoloogiad	26	3 875
Energiakasutus	15	661
Maaehitus ja veemajandus	6	554
Metsakasvatus ja metsaökoloogia Metsa- ja maakorraldus ning metsatööstus	40	4 914
Põllumajandus- ja keskkonnainstituut	137	11 592
Aiandus	28	1 010
Elurikkus ja loodusturism	32	2 546
Hüdrobioloogia ja kalandus	3	276
Keskkonnakaitse ja maastiku-korraldus	18	2 953
Maastiku-arhitektuur	31	2 354
Mullateadus	3	150
Maamajanduse ökonomika	5	606
Taimikasvatus ja taimebioloogia Taimetervis	17	1 697
Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut	60	15 271
Kliiniline veterinaarmeditsiin Veterinaarne biomeditsiin	42	8 167
Toiduteadus ja toiduainete tehnoloogia Toiduhügieen	7	5 987
Söötmisteadus	4	178

Tõuaretus ja biotehnoloogia	3	114
Vesiviljelus	4	826
Muu	62	1690

Raamatuostud teadusvaldkondade kaupa:

RAAMATUD	TK	HIND
LOODUSTEADUSED	81	7 853
PÕLLUMAJANDUSTEADUSED	157	23 872
TEHNIKATEADUSED	41	4 535
SOTSIAALTEADUSED	5	606
MUU	62	1 690

2023. aastal hangitud teavikud:

Kasutuskogu		2023						
Teavik	Ühik	Teavikute arv aasta algul	Juurdetulek			kustutatud	Teavikute arv aasta lõpul	
			KOKKU	ost	annetus			
Paber kandjal raamatud	kõide	112 637	2155	304	1851	1 801	112 991	
Jätkväljaanded kokku	arvestusüksus	39 740	966	102	864	91	40 615	
ajakirjad	aastakomplekt	13 597	340	93	247		13 937	
ajalehed	aastakomplekt	380	35	8	27		415	
jätkväljaanded	eksemplar	25 763	591	1	590	91	26 263	
käsikirjad	eksemplar	10 178	15		15	699	9 494	
muud teavikud	eksemplar	340	29		29		369	
kaarditeavikuid	eksemplar	346	0			1	345	
Kokku paber kandjal	arvestusüksus	163 241	3165	406	2759	2592	163 814	
Auviseid KOKKU	eksemplar	318	1	0	1	0	319	
audioteavikud	eksemplar	36	0	0			36	
visuaalteavikud	eksemplar	20	1	0	1		21	
kombineeritud	eksemplar	262	0	0			262	
Füüsilisel kandjal KOKKU	arvestusüksus	163 559	3166	406	2760	2592	164 133	
E-raamatud		558	447	42	405		1005	
						FOND KÕIK KOKKU:	165 138	

Elektronkataloogis ESTER kajastus aruandeaasta lõpuks 165 138 kasutuskogu eksemplarikirjet. Lõpule sai viidud vanemate võõrkeelsete raamatute rekataloogimine. Rekataloogimise protsessi oli kaasatud märksõnastama kataloogijatele lisaks ka bibliograaf. Nüüdsest lisanduvad raamatukogu fondiarvestusse ainult ostetud ja annetatud teavikud.

ESTERisse lisandus aasta jooksul 3613 kirjet (2022. a – 4242; 2021. a – 16 933; 2020. a – 12 108; 2019. a – 3072; 2018. a – 4721), neist 448 uute ostetud teavikute ja 3 165 retrokirjet (2022. a – uut 511 ja 3 731 retrokirjet; 2021. a – 674 uut ja 2 244 retrokirjet; 2020. a – 12 108 uut ja 9160 retrokirjet; 2019. a – 1879 uut ja 1193 retrokirjet; 2018. a – 692 uut ja 4029 retrokirjet).

FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) depooamatukoguna säilitame fondis FAO 2562 ühikut.

Kogud täienesid ka annetuste teel saadud väljaannetega. Annetusi saadi nii eraisikutelt, EMÜ struktuuriüksustelt kui ka muudelt asutustelt - 2760 trükist (1851 raamatut, 864 jadaväljaannet, 29 ajakirja ja 15 teadustööd). Andmebaaside *perpetual access* osana lisandus 405 e-raamatut ja 29 ajakirja.

Kuigi Eesti Maaülikooli raamatukogul ei ole arhiivraamatukogu kohustusi, peab raamatukogu oluliseks säilitada oma arhiivkogus (P-fondis) ühe eksemplari :

- igast Eesti Maaülikooli trükisest
- raamatukokku saabunud Eestis ilmunud trükistest, mis on Eesti Maaülikooli liikmeskonna ja fookusvaldkondadega seotud

Praegu on P-fondis 9126 trükist.

Vanemad trükised kuni aastani 1960, mis ei kvalifitseeru P-fondi, säilitatakse U-fondis. Selles haruldaste trükiste kogus on arvele võetud 7359 trükist.

Aasta lõpuks oli teadustööde kogus e T-fondis 9494 tööd – Eesti Maaülikoolis või Eesti Maaülikooli töötaja poolt mujal kaitstud magistri- või doktoriväitekirja. Enamus teadustöid laekub nüüd elektroonilisel kujul ja neid säilitatakse digitaalarhiivis EMU DSpace. Aasta jooksul lisati digitaalarhiivi doktori-, magistri-, bakalaureusetööde ning publikatsioonide ja andmekogude kirjeid. Kokku 894 kirjet . Aasta lõpuks oli EMU DSpace'is kokku 8107 tööd.

Raamatukogu kirjeldab ka ülikooli struktuuriüksuste poolt hangitud trükiseid e-kataloogis ESTER. Struktuuriüksuste teavikutele tehti e-kataloogis 81 bibliograafiakirjet ja 140 eksemplarikirjet.

Jätkus ka varasematel aastatel digitaalarhiivi sisestatud tööde märksõnastamine: senised märksõnad vajasisid korrigeerimist ja vastavusse viimist Eesti ühtse märksõnastiku EMSiga.

Artiklite andmebaasis ISE korrastame vajadusel temabaasi *Maamajandus ja keskkond* autoriregistris.

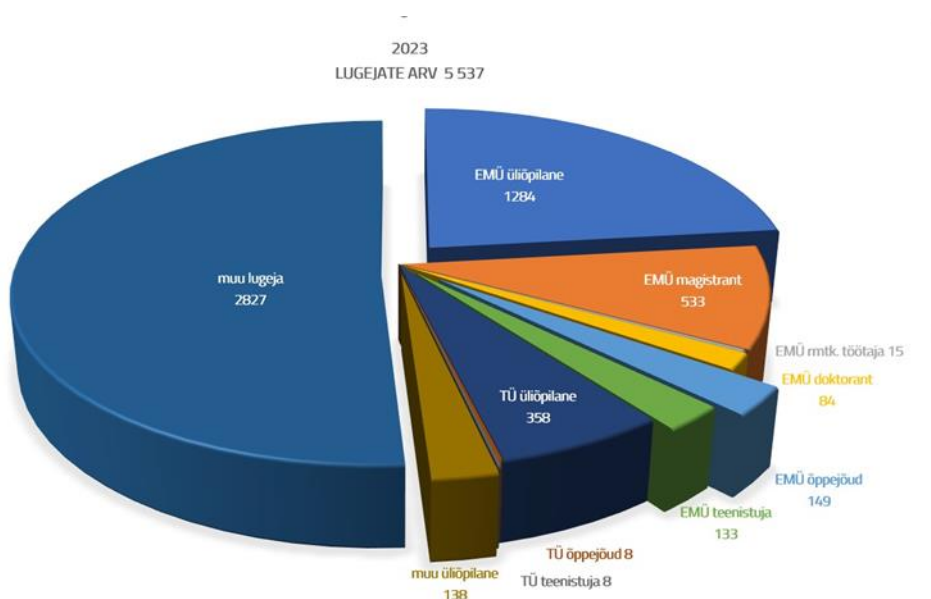
Plaanilise kogude korrastamise käigus kanti maha 1801 raamatut, 91 jätkväljaannet, 699 teadustööd ja 1 kaarditeaviku duplikaati.

Eesti Maaülikooli raamatukogu säilitab 6 nimetust Eesti ajalehti:

1. Maaleht
2. Postimees
3. Äripäev (3 aastat)
4. Eesti Põllumajanduse Akadeemia
5. Eesti Põllumajandusülikool
6. Eesti Maaülikool

RAAMATUKOGU- JA INFOTEENUSED

Aruandeaasta lõpuks oli raamatukogul 5537 registreeritud kasutajat (2022. a – 4997; 2021. a – 5203; 2020. a – 5424; 2019. a – 6008), neist väljastpoolt Eesti Maaülikooli 3339 ehk 60,3 %. Uusi lugejaid registreeriti 602. On huvitav märkida, et maaülikoolis õppijatest on 65,6% raamatukogu lugejad (doktorantidest 43,3%), akadeemilisest personalist vaid 29,1%. Kuid selleks, et kasutada arvutivõrgus e-ressursse, ei pea olema raamatukogu lugeja.

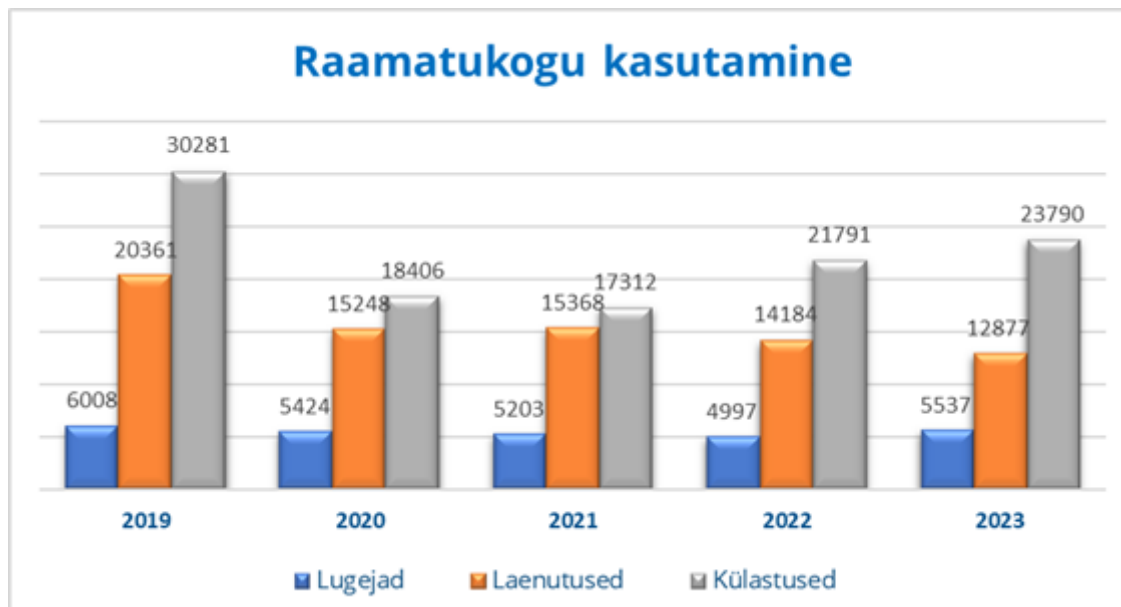

2023. aastal lugejate arv suurenes EMÜ õppejõudude ja teenistujate ning väljastpoolt ülikooli kasutajate arvelt. EMÜ üliõpilastest lugejate arv on pidevalt vähenemas, sest ka üliõpilaste arv väheneb, seega on maaülikooli liikmeskonna lugejate protsent jätkuvalt vähenenud.

EMÜ liikmeskonnast on raamatukogu lugejad:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
EMÜ üliõpilane	1637	1574	1519	1410	1315	1284
EMÜ magistrant	555	588	536	524	532	533
EMÜ rmtk. töötaja	15	15	15	16	15	15
EMÜ doktorant	137	120	109	91	80	84
EMÜ õppejõud	140	142	131	144	140	149
EMÜ teenistuja	143	144	115	128	124	133
KOKKU	2627	2583	2425	2313	2206	2198
% lugejate arvust	42	43	45	44,5	44,1	39,7

Vaatamata lugejate ja külastuste arvu suurenemisele on teavikute kojulaenutuste arv aasta-aastalt vähenenud: eelistatakse kohalkasutusi ja e-ressursse.

Laenutusi registreeriti eelmisel aastal kokku 12 877 (2022. – 14 184; 2021. a - 15 368; 2020. a – 15 248; 2019. a – 20 361; 2018. a – 23 938). Kohalkasutusi registreeriti 195 (2022. a – 114; 2021. – 177; 2020. a – 379; 2019. a – 350; 2018. a – 504; 2017. a – 422). Perioodika kohalkasutamist ei registreerita. Avakogus on teaduspõhiselt paigutatud kogu eesti- ja võõrkeelne kirjandus, teatmeteosed ja kättesaadav on ka uuem ilukirjandus.

Külastuste arv on kahe aasta jooksul suurenenud. Tänu laialdasele teavitamisele ning e-kursustel *Infootsingud ja andmebaaside tutvustus* ja *Information and library skills* käsitletud raamatukogu tutvustamisele on hakatud rohkem avakogu trükiseid kasutama. Mugav veebipõhine seminari- ja individuaaltööruumide broneerimise süsteem soodustab kohal õppimist: õpperuumid on pidevalt kasutuses. 2023. aastal külastati

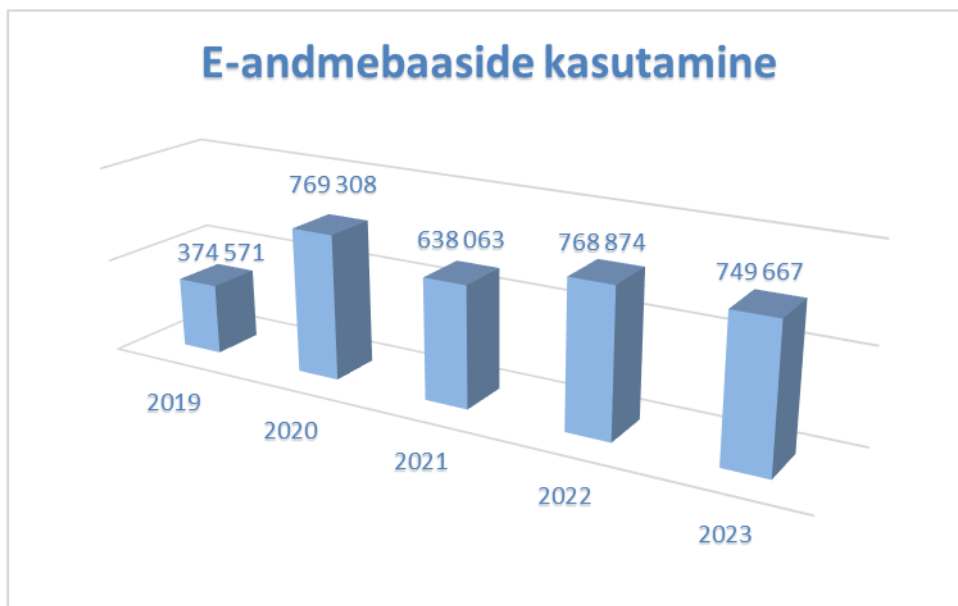
raamatukogu 23 790 korral (2022. a – 21 791; 2021. a - 17 312; 2020. a – 18 406; 2019. a – 30 281; 2018. a – 30 402).

EMÜ raamatukogu lugejaks võivad end registreerida kõik soovijad. Koju laenutatakse teavikuid vaid registreeritud kasutajatele. Raamatukogu teenuseid kohapeal (avariilistel oleva perioodika kohalkasutus, arvutite kasutamine, paljundus- ja printimisteenused) on võimalik kasutada kõigil külastajatel. Selleks ei pea olema raamatukogu registreeritud lugeja.

Vaatamata sellele, et asume linna ääres, paikneme ülikoolilinnaku keskel. Tänu paindlikkusele ja lugejate soovide arvestamisele on meid omaks võtnud nii ülikooli liikmed, kui ka lugejad väljastpoolt. Paljud lõpetajad on jäänud meie lugejateks. Raamatukogu on püüdnud igati oma teenuseid ja võimalusi reklaamida (interaktiivne infokraan, infomaterjalid, teenuste reklaamimine sotsiaalmeedias ja näituste jm. ürituste korraldamine).

Raamatukogu kodulehel on alati värske info andmebaaside katsetuste kohta, jooksvalt värskendame uudiskirjanduse osa, RVL-tellimiste ja päringute vormid on mugavad. Uudistes leiavad käsitlemist huvipakkuvad sündmused raamatukogus (näit. katsetused, näitused, muudatused lahtiolekuaegades jne.). Ka ülikooli nädalainfos on raamatukogul oma koht ning ülikooli uudiste listi, raamatukogu Facebooki ja Instagrami lehele saab pidevalt infot postitada. Raamatukogu kodulehe kaudu on tehtud võimalikuks kasutada e-ressursside leidmiseks otsinguportaali EDS ja FullTextFinder, siseneda E-kataloogi ESTER ja digitaalarhiivi EMU DSpace ja kasutada muid e-teenuseid (päringud, ruumide broneeringud, lõputööde laadimised ja RVL-tellimused). Seda näitab e-teenuste kasutamise tõus.

E-teenuste kasutamine on jätkuvalt kõrge. Pidevalt on kasvanud digitaalarhiivi EMU DSpace'i kasutamine: seal tehti 888 789 otsingut (2022. a – 817 001; 2021. a – 584 954; 2020. a – 713 117; 2019.a – 316 815). Teadusandmebaaside kasutamine on samuti aktiivne. EMÜ liikmetele on raamatukogu vahendusel kättesaadavad 37 täistekst- või referatiivandmebaasi ligikaudu 36 000 teadusajakirja ning üle 420 000 e-raamatuga. Neid külastati 749 667 korral (2022. a – 768 874; 2021. a – 638 063; 2020. a – 769 308; 2019. a – 374 571).

Raamatukogu veebisaiti külastati 98 930 korral. Enim otsiti infot andmebaaside ja digitaalarhiivi EMU DSpace'i kohta, järgnesid fotogalerii ja kontaktid. Mitmete lehtede külastatavus on hooajaline: lõputöö saatmise ja juhiste lehte külastati vaid mais ja juunis, lahtiolekuaegu vaadati aga suvel ja aasta lõpul jõulude paiku.

Aasta jooksul laekus 33 122 päringut, neist elektrooniliselt 21 356. Kõige enam küsimusi esitatakse elektrooniliste teavikute kättesaadavuse ning andmebaaside kasutamise kohta. Leidumus- ja faktipäringute kõrval on päevakorrale kerkinud ka küsimused DOIde omistamise ja teaduse avaandmete, kuid ka andmehaldusplaani (Data Management Plan) koostamise kohta.

Jätkuvalt on nõudlus RVL-teenuse järele. 2023. aastal tellisime teistest raamatukogudest 26 raamatut või koopiat (2022. a – 30; 2021.a – 43; 2020. a – 23; 2019. a – 34; 2018. a – 34). Kuigi e-ajakirjade kättesaadavus on paranenud, tellitakse siiski vähesel määral artiklikoopiad, sest kõigi artiklite täistekstid pole maaülikooli võrgus avatud. Uuemate erialaste teadusraamatute osas on raamatukogu suutnud teadlaste soove rahuldada, vajadusel kasutatakse ka RVL-teenust. Raamatukogu lugejatele on RVLi teenused tasuta. Hinnad sõltuvad sihtkohast ja postipaki kaalust. Eesti teadusraamatukogudes puuduvaid materjale tellitakse peamiselt Põhjamaadest ja Saksamaalt. EMÜ raamatukogu on maailma põllumajandusraamatukogusid ühendava organisatsiooni AGLINET liige, mille liikmete vahel on RVL-teenus tasuta. IFLA liikmesraamatukogudest tellitavate artiklite koopiate ja raamatute saatmise eest tasume IFLA vautšeritega.

Huvi meie kogudes oleva informatsiooni vastu eelmisel aastal oli väga vähene: 2023. aastal telliti meilt vaid 3 raamatut ja 2 artikli koopiad (2022. a kokku 7; 2021. a – 20; 2020. a 4; 2019. a – 34; 2018. a – 20).

RVL teel saadetud:	5	
	Koopiad	Originaalid
Eestisse	0	3
välismaale	2	0
RVL teel saadud:	26	
	Koopiad	Originaalid
Eestist	4	3
välismaalt	17	2

Kogu raamatukoguraamatukogu on kaetud *wifi* levialaga. Printimis- ja skaneerimislahendused on muudetud kasutajatele ja töötajatele mugavamaks. Igast raamatukogu avalikust arvutist saab printida. Kasutuses on kaks *Print in City* (Overall Eesti AS) teenust pakkuvat seadet, millest ühte saab kasutada ka väljaspool raamatukogu lahtiolekuaegu.

Raamatukogu kodulehe kaudu on võimalik broneerida rühma- ja individuaaltöö ruume. Rühmatööruum mahutab 15-20 inimest ja on varustatud konverentsitehnikaga, aknaga individuaaltööruum mahutab kuni 3 inimest, arvutiga individuaaltööruum mahutab kuni 2 inimest (arvuti on varustatud mikrofoniga ja veebikaameraga)

Lugemissaali avakogus on jooksva aasta ajakirjad ja ajalehed, värskemad doktoritööd, populaarsed sarjad Minu ... ja Loomingu Raamatukogu. Avatud hoidlaruum on piiratud, selle kogu mahtu ei ole võimalik oluliselt suurendada. Avalikuks kasutamiseks on eesti- ja võõrkeelne kirjandus, paigutus on teaduspõhine. Kirjanduse tutvustamiseks vahetatakse pidevalt uudiskirjanduse väljapanekuid ja korraldatakse teemanäitusi, mis aitavad märgatavalt kaasa uuemate trükiste avastamisele. Enamkasutatavate trükiste puhul korrigeeritakse vajaduspõhiselt laenutähtaegu. Avatud hoidlasse on paigutatud iseteeninduslik laenusautomaat, mis võimaldab ka tagastada ja laenutähtaegu pikendada. Kinnisesse hoidlasse hoiustati jätkuvalt kasutuskogus vanaraamatu ajajoone ületanud raamatud, ajakirjade ja ajalehtede vanemaid aastakäike.

Raamatukogu viib kaks korda aastas läbi e-õpet - "Infootsingud ja andmebaaside kasutamine" (3 AP), autorid ja läbiviijad Karin Naruskov ja Karmen Kalk. E-kursusele on omistatud nii 2016 kui 2020 aastal Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri (EKKA) koordineeritud e-kursuste kvaliteedimärk. 2021. aastast alustas ka ingliskeelne välistudengitele pakutav kursus "Information and library skills". 2022 aasta konkursil tunnustati ka see kursus kvaliteedimärgi vääriliseks. Koolitusmaterjale hoitakse ajakohasena, õppijatelt kogutakse tagasisidet ning sellest lähtuvalt arendatakse õppematerjale.

Kursused toimuvad kevad- ja sügissemestril. Mõlemal poolaastal on võimalik osa võtta ca 100 üliõpilasel. Sellel aastal osales e-kursustel kokku 231 üliõpilast (2022. a - 208; 2021. a - 212; 2020. a - 196; 2019. a - 150; 2018. a - 192).

Instituutide soovil viidi läbi ka koolitusi õppekavade – nii bakalaureuse-, magistri- kui ka doktoriõppekavade raames, milles osales 450 õppurit. 88le välisüliõpilasele viidi läbi raamatukoguteenuseid tutvustavaid koolitusi. Üha enam käsitletakse infootsingu ja infokirjaoskuste koolitustel ka viitamist ning viitehaldustarkvarasid puudutavaid küsimusi. Lisaks üliõpilastele koolitavad raamatukogu infospetsialistid ka õppejõude ja Avatud Ülikooli kursustel osalejaid.

2023. aastal viisid Karin Naruskov ja Karmen Kalk läbi 23 suuremat koolitust ja konsultatsiooni, kaasa arvatud Avatud Ülikooli korraldatud täiendusõppekursustel ja täiendusõppe korras tasemeõppekava õppeainetel õppijatele.

Koolitusi avatud teaduse ja andmehalduse alal üleülikooliliselt ("Teadusandmete haldamisest ja avaldamisest") ja VLI teadlastele (kokku 82 osalejat) viis läbi Kersti Laupa. Kokku oli raamatukogu kasutajakoolitustel osalenuid 1785 (eelmisel aastal 1029; 2021. a – 790; 2020. a – 646; 2019. a – 586; 2018. a – 628).

Sellelgi aastal nõustasid ja juhendasid raamatukoguhoidjad õppeaasta algul esmakordselt raamatukokku tulnud külastajaid: tutvustati raamatukogu ruume ja teenuseid, e-kataloogi ESTER ning e-andmebaase.

Ka erialainfo otsingut õpetati vastavalt soovidele nii individuaalselt kui väikestele gruppidele.

Võib väita, et kasutajate teadlikkus e-ressursside võimalustest ning nende aktiivne kasutamisoskus on tänu e-kursuse õppekavasse lülitamisele ning koolitustele hakanud tulemusi andma.

ARENDUS JA KOOSTÖÖ

Raamatukogus tegeldakse pidevalt rakendus- ja arendusuuringutega, mille tulemusi kasutatakse raamatukogu teenuste arendamiseks.

Raamatukogu arendustegevus oli eeskätt seotud digitaalarhiivi EMU DSpace arendamise ja täiendamisega. Digitaalarhiiv EMU DSpace kogub, säilitab ja loob ligipääsu Eesti Maaülikooli liikmeskonna poolt loodud või Eesti Maaülikooli vastutusvaldkondadega seotud teadustöödele toetamaks maaülikooli konkurentsivõimet ja teadmispõhist ühiskonna arengut. Digitaalarhiivi haldab Eesti Maaülikooli raamatukogu. EMU DSpace on liidetud avatud juurdepääsuga repositooriumite registritesse Registry of Open Access Repositories (ROAR) ja Open Aire ning indekseeritud andmebaasis AGRIS. 2023. aastal EMU liideti DSpace ka avatud juurdepääsuga portaali DART-Europe E-theses Portal.

Digitaalarhiivi arendamise eesmärgiks on muuta keskkond järjest kasutajasõbralikumaks ning asjakohasemaks. Seoses uute nõuetega digitaalarhiividele andmete turvalisuse kohta uuendasime andmete haldamise poliitika EMU DSpace'is dokumenti.

Oma olemuselt on DSpace hoidlalatvormil juba laialdased funktsioonid, nagu lihtne sisu leidmine, mugav kasutajaliides ja täistekstotsing. Oleme uurinud võimalusi viia digitaalarhiiv uuele kaasaegsemale tasemele ning alustanud selle valdkonna põhjaliku uurimisega.

20. juunil toimus kohtumine institutsionaalse hoidlateenuse pakkuja ATMIRE'i esindaja Kobe Jongiga, kes tutvustas DSpace Expressi ja Open Repository võimalusi. Aasta jooksul

kaalusime, kuidas viia oma digitaalarhiiv järgmisele tasemele. Paralleelselt uurisime EMU DSpace'i versiooniuuenduse võimalikkust, mis päädis sellega, et otsustasime tellida Píksel OÜlt EMU DSpace'i versiooniuuenduse 6.3 -> 7.6.1.

Aasta jooksul nõudis lahendamist hulgaliselt probleeme. Korduvalt esines juhtumeid, kui EMU DSpace'i ei olnud kättesaadav, serveritarkvara turvauuenduse tagajärjel handle lingid ei töötanud ning mitmel korral oli häireid masspäringute tõttu (200-300 kirja korraga). Katkestustest tingituna katkes OpenAIRE'i UsageCountsi teenus, mistõttu statistika ei toiminud. Ka oli EMU DSpace logo kuva iOS'is (Apple'i arendatav mobiilsete seadmete operatsioonisüsteem) paigast ära.

Koostöös EBSCO Information Services Inc. oleme loonud maaülikooli kasutajatele omanäolise andmebaaside ühisotsingumootori EBSCO Discovery Service (EDS). Tegemist on EBSCO platvormil asuva teenusega, mis koondab kõiki Eesti Maaülikoolile kättesaadavaid andmebaase. Üks otsing tagab kiire ja lihtsa juurdepääsu olemasolevatele täistekstidele, kuvades tulemusi ligi tuhandest liidestatud andmebaasist. Nende hulgas on nii maaülikoolile ostetud kui ka avatud ligipääsuga andmebaasid. Otsinguportaali uuendamise järgselt toimusid mitmed kohtumised EBSCO esindajatega nii kohapeal kui veebis, et tutvuda uue platvormi võimalustega ja saaksime selle visuaali isikupärasemaks ja kasutajasõbralikumaks disainida.

Andmebaasidesse sisenemine on võrgupõhine. EMÜ võrgus viibides tunneb enamik andmebaase kasutajad automaatselt ära. Erandina nõuab mõni andmebaas ka EMÜ arvutivõrgus viibides sisenemiseks paroole. Eesti Maaülikooli liikmetel, nii töötajatel kui tudengitel, on väljaspool ülikooli arvutivõrku EMÜ OpenVPN teenuse abil võimalik kasutada kõiki Maaülikooli sisevõrgu teenuseid ja failiservereid ning raamatukogu lehel viidatud andmebaase ja e-ajakirju. Maaülikooli Microsoft 365 keskkonnas on sisse lülitatud kõrgendatud turvatase. Kaheastmelise isikutuvastuse kasutuselevõtt aitab turvata kasutajakontosid, isiklike andmeid, kirjavahetust ja intellektuaalset vara.

12. oktoobri öösel jõudsid sadadesse Eesti asutustesse kahtlased e-kirjad ning seekord saadeti pommiähvardus ka Eesti Maaülikoolile. Tegelik ohutase ei olnud siiski tõusnud ning Eesti Maaülikoolis jätkus tavapärase töö.

Raamatukogu koduleht on vastavusse viidud Maaülikooli lehega, sellel on samasugune struktuur ja visuaal. Toetades ülikooli rahvusvahelistumist hoiaime raamatukogu kodulehe sisu täies mahus identselt kakskeelsena. Sellel aastal jätkus AS Greatoni toel kodulehe arendamine, parandamine ning haldamine. Kuna Maaülikoolil on plaanis vahetada veebilehe platvormi ja teenusepakkujat, siis selle tõttu tegelesime ka uue kodulehe vajaduste kaardistamisega.

Nelja ülikooli osalusel on moodustatud DataCite Eesti konsortsium, mille abil tagatakse liitunud teadusasutuste liikmeskonna poolt loodud kvaliteetsete teadusressursside laialdane leitavus ja kasutatavus. DataCite Eesti tegevuse põhiraskust kannavad teadusandmete ja erialainfo spetsialistid ülikoolide raamatukogudes. EMÜ esindajaks konsortsiumis on Kersti Laupa. Sellel aastast keskenduti enim ülikooli teadlaste nõustamisele ja koolitamisele.

Eesti Maaülikool omab DataCite Eesti konsortsiumi liikmena litsentsi DOI omistamiseks nendele teadusandmetele, mida hoiustatakse Eesti Maaülikooli digitaalarhiivis EMU DSpace. Aasta lõpuks olid DOI-d omistatud juba kõigile aasta jooksul kaitstud doktoritöödele ning ajakirjade "Agronomy Research" ja „Agraarteadus“ artiklitele. Lisaks doktoritöödele ja artiklitele on omistatud DOI-d ka muudele objektidele (artiklite lisamaterjalid, joonised, aruanded, raamatud).

Kui teadusandmete kättesaadavaks tegemiseks on loodud digitaalarhiivi EMU DSpace kollektsioonid EU rahastatud projektidele (näiteks VALORTECH, TREICLAKE), siis sellel aastal tekitati VLI teadlaste soovil sinna ka uus jaotus VLI Projektid, kuhu lisatakse ETAG-i poolt rahastatud projektidega seotud publikatsioonid ja andmekogud. Raamatukogu rikastab digitaalarhiivis olevaid andmekogusid otsitavuse ja tsiteeritavuse parandamiseks metaandmetega (märksõnad, kasutuslitsentsid, rahastajad jne) ja omistab DOI-d. 2023. aastal omistati 161 DOI-d, kokku juba 1539. Nii me saame panustada oma ülikooli akadeemilise pärandi talletamise ja kättesaadavaks tegemisse.

1. mail ühines EMÜ raamatukogu teadusettekanne kogumise kampaaniaga „Esine kogu maailmale!“, et digitaalarhiivi EMU DSpace jõuaks võimalikult palju maaülikooli teadlaste ja doktorantide poolt tehtud ettekandeid. Tegemist on Tartu Ülikooli raamatukogu algatatud uuema akadeemilise pärandi kogumise ja säilitamise kampaaniaga.

Järjest enam kasvab vajadus erinevate uurimisgruppide andmehaldusplaanide koostamisprotsessi nõustamise järele. Teadusandmete haldamise valdkonna aspektidega (seadused, standardid, õigused, varundamine, turve jne) ja andmehaldusplaanide koostamise nõuetega hoiab end kursis Kersti Laupa, kes kuulub ka ETAGi teaduseetika ja andmehalduse ekspertkomisjoni.

Märkimisväärseks valdkonnaks raamatukogu töös on teadlaste toetamine. Püüame teadlastele pakkuda võimalusi publitseerimiseks: soovitame vaba juurdepääsuga ajakirju ja andmekogumeid ülemaailmsest eelretsenseeritud OA (*Open Access*) ajakirjade registrist *DOAJ*, OA raamatute kataloogist *DOAB* ja Eesti avatud juurdepääsuga teadusväljaannete andmebaasist *ROAD*. Samuti aitab SHERPA Services autoritel ja institutsioonidel teha teadlikke ja kindlaid otsuseid publikatsioonide avaldamiseks avatud juurdepääsu nõuetele vastavalt ning koondab infot eelretsenseeritud ajakirjade, litsentsitingimuste ning arhiveerimise võimaluste kohta.

9. märtsil toimus maaülikoolis seminar „Teadusandmete säilitamine ja andmehaldusplaanide koostamine“. Seminari viis läbi raamatukogu teenuste arendusjuht Kersti Laupa, kes tutvustas uurimisandmete kogumise, säilitamise ja kättesaadavaks tegemise hetkeseisu Eestis, andis juhiseid ja nõuandeid granditaotluste esitamiseks ja andmehaldusplaanide koostamiseks, selgitada digitaalarhiivi EMU DSpace võimalusi teadusandmete säilitamisel ja kättesaadavaks tegemisel ning näitas, mida annab teadusandmete leitavuse parandamiseks DOI omistamine ja rahvusvaheliste portaalidega ühinemine.

21. märtsil korraldasid ELIXIR-Estonia ja ETAG ingliskeelse andmehalduse veebikursuse: *Repositories and HPCs in Estonia*. See loeng oli osa suuremast andmehalduskursuste paketist, mis on suunatud DMP (Data Management Plan) kirjutajatele ja stipendiumide

taotlejatele. Repositooriumide esindajad rääkisid sellest, milliseid andmeid nad koguvad, kes saavad hoidlat kasutada ja mis tingimustel. EMU DSpace'i tutvustas raamatukogu peabibliograaf Li Seppet.

5. mail toimus Tallinna Tehnikaülikoolis avatud teaduse ja teadusandmete haldamise teemaline seminar „*Open Science and Data Management – Mandatory and/or Beneficial?*“, kus avatud teaduse põhimõtetest, teadusandmete haldamise võimalustest ja praktikatest rääkisid valdkonna spetsialistid Leideni, Göttingeni, Sheffieldi ja Helsingi ülikoolidest. Eesti vaadet ja kogemusi tutvustasid Eesti Teadusagentuuri, ülikoolide ja DataCite Eesti konsortsiumi esindajad, nende hulgas Kersti Laupa ettekandega „*Open Science services at the Estonian University of Life Sciences*“.

Oleme tegelenud raamatukogu teenuste funktsionaalsuse analüüsiga ning püüelnud selle poole, et teenuste pakkumisel oleks kasutaja ja raamatukogu kokkupuude e-teenuste puhul kliendile mugav ja kasutajasõbralik. Uudiste jagamiseks kasutame ülikooli töötajate, akadeemilise ja üliõpilaste meililistide võimalusi. Huvilistele väljaspool maaülikooli vahendame raamatukogu infot Facebooki ja Instagrami keskkondades. Visuaalset materjali näitame campuse infokraanidel ja raamatukogu TV ekraanil. Teenuste reklaammaterjale säilitame digitaalarhiivis raamatukogu alajaotuses Digivakk. 3. veebruaril toimus raamatukogus kohtumine turundus- ja kommunikatsiooni osakonna spetsialisti Kristina Kurmiga arutamaks maaülikooli kommunikatsioonistrateegia küsimusi. Toimus ka EMÜ kommunikatsiooni audit, mille käigus viidi läbi infokorje tugiüksuste kommunikatsioonikanalite kohta. Kommunikatsiooniauditi üks osa oli meediaanalüüsi ning ülikooli kesketes kommunikatsioonikanalite analüüsi kõrval ka ülevaate koostamine struktuuriüksuste kommunikatsioonikanalitest.

Raamatukogu infotehnoloogia riist- ja tarkvara hooldus, haldus ja arendus on EMÜ IT-osakonna hooleks. Ülikooli õppetöö toetamiseks tagati aasta vältel kasutajatele mõeldud arvutipargi ja vajalike iseteenindusmasinate tõrgeteta toimimine ning varustatus vajalike tarkvaradega. 2023. aastal uuendati WiFi levi raamatukogu siseselt.

Sellel aastal olid märkimisväärsemad kulutused kaasajastatud otsinguportaalide EBSCO Discovery Service ja FullText Finder lepingute pikendamisele. Uuendasime ka veebiküsitlustarkvara QuestionPro, viitehaldustarkvara RefWorks (ProQuest) litsentse ning CLEVERONi pakiautomaadi tarkvara. Otsustasime, et viitehaldustarkvara RefWorks me järgmisel aastal enam ei telli, vaid soovime kasutada vabavaralisi viitehaldureid Mendely või Zotero.

Jätkasime raamatukogu keskkonna arendamist ning teenuste disainimist turvalisemaks ja lugejasõbralikumaks. Eelmise aasta lõpul korraldasime laenutusautomaadi hanke. Ainsaks pakkujaks oli AS Hansab. Aasta lõpus saabus masin Eestisse, kuid seadistamine jäi käesolevasse aastasse. 31. jaanuaril see saabuski ning tööle saime selle 21. veebruaril. Masina nimeks sai Selma.

Teenuste arendamise tähe all ostsime AS Overallilt aasta lõpul uue turvaprintiseadme Canon iRA DX-C3930i. Sellel on mugav mobiilse printimise ja skaneerimise tugi, eestikeelne värviline puuetundlik vedelkristallekraan, uniFLOW Online Express Cloud tarkvara ja hooldus kaughaldusfunktsioonide abil. Seminariruumi täiendasime koosoleku kaamera Owl Labs Meeting Owl 3-ga. See grupivideo konverentsisüsteem on loodud

virtuaalse koosoleku kogemuse parandamiseks, pakkudes 360-kraadist vaadet, mis tagab, et iga ruumis viibija on nähtav ja kuuldav.

Seni EMÜ-s kasutatavat plagiaadituvastussüsteem Ouriginali ei olnud alates novembrist võimalik enam kasutada. Haridus- ja Teadusministeerium sõlmis kolmeks kuuks lepingu interneti-põhise sarnasuse tuvastamise teenusega Turnitiniga, et saaks ajutiselt jätkata tööde kontrollimist. Edasi plaaniti üle minna uuele plagiaadituvastuse programmile StrikePlagiarism. Plagiaadituvastussüsteemide maaülikooli poolseks kontaktisikuks on raamatukogust Karmen Kalk.

Alates 2018. aastast, kui rektor Mait Klaassen tegi üleskutse teadust populariseerivate artiklite saatmiseks raamatukogule, oleme koostanud artiklite viitekogumikke. Eesti Maaülikooli teadustulemuste populariseerimiseks on väga oluline teaduspõhisele informatsioonile kasutajasõbraliku juurdepääsu loomine ja meie ülikooli vastutusvaldkondades tehtavatele teadustöödele viitamine. 2018. aastal olime kogunud eestikeelsed teadusartiklid Eesti Vabariigi 100. juubeliaasta puhul avaldatud väljaandesse „100 teadusartiklit eesti keeles“. Igal järgneval, nii ka sel aastal on valminud viitekogumikud „Eesti Maaülikooli teadlastelt ühiskonnale“, mida säilitatakse ning tehakse kättesaadavaks võrguväljaandena digitaalarhiivis EMU DSpace. 2022. aasta viitekogumiku koostajad ja toimetajad olid Li Seppet, Karin Naruskov, Ingrid Kajak, Merle Keedus ja Kersti Laupa.

2023. aasta osaleti ka e-kataloogi ESTER arendustöodes ja üleriigilistes suurprojektides : raamatud liikuma, riiklik e-raamatute laenus ja ühtne raamatukogusüsteem. Raamatukogu arendamine on rajatud suures osas koostööle. Koostöö Eesti ja välismaa raamatukogude ning erialaorganisatsioonidega realiseerus esmajoones Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, DataCite Eesti ja ELNET Konsortsiumi töögruppide ning Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu toimkondade kaudu. Koostöö sisuks oli e-kataloogi ESTER arendamine ning Eesti märksõnastiku EMS ja artiklite andmebaasi ISE parendamine, ühiste kasutuslitsentside ostmine elektroonilistele teadusandmebaasidele ning teadusinfole avatud juurdepääsu võimaluste tutvustamine Eestis laiemalt.

Raamatukogu töötajad osalesid 2023. aastal ELNET Konsortsiumi, ERÜ jm töörühmades:

Karmen Kalk	EMÜ plagiaadituvastussüsteemi töögrupp
Liivi Kõiv	ELNET kataloogimise ja märksõnastamise töörühm
Kersti Laupa	ELNET haldurite kogu, DataCite Eesti töögrupp, ETAGi teaduseetika ja andmehalduse eksperdikomisjon, üleriigilise ühtse raamatukogusüsteemi testgrupp
Tiina Sarjas	ERÜ kogude toimkond
Li Seppet	ELNET andmebaasi ISE töörühm
Tiina Tohvre	Teadusraamatukogude Nõukogu
Heli Viira	ELNET haldurite kogu, avaandmete töörühm, kataloogimise ja märksõnastamise töörühm, ühishangete töörühm ja üleriigilise ühtse raamatukogusüsteemi testgrupp

Traditsioonilisteks koostöövormideks välismaa raamatukogudega on publikatsioonide vahetus, raamatukogudevaheline laenutus ning informatsiooniline koostöö. Välissuhtlus on aastatega hoogustunud. Me oleme loonud otsesidemed paljude infokeskuste ja kirjastustega, kellega sellel aastal toimusid mitmed kohtumised. Kohtumised raamatukogus toimusid Elsevier'i esindajate ja koolitajatega, Helsingi Ülikooli raamatukogu teadusandmete spetsialistidega projekti The One Health-BOOST (OH-Boost) Project raames, EBSCO esindajate ja EBSCO EDS'i arendajatega. Veebiarutelud toimusid Elsevieri, ATMIRE'i, McGrawHilli ja Bentham Science Publishers'i esindajatega.

EMÜ raamatukogu on AGLINETi (Agricultural Libraries Network) liige 1992. aastast. AGLINET kui koostööl põhinev raamatukogude võrk loodi 1971. a. IAALDi (Rahvusvahelise Põllumajandusspetsialistide Assotsiatsioon) raames ja tänase seisuga on selles 49 liiget. Regulaarne koostöö on toimunud 1995. a. alates. EMÜ raamatukogul on koostööpartneriteks põllumajandusraamatukogud USA-st, Hollandist, Saksamaalt, Kanadast ja Skandinaaviamaadest. Tänu AGLINETi liikmelisusele on EMÜ raamatukogul RVL-teenus tunduvalt odavam.

EMU DSpace on juba 2021 aastast liidestatud Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) otsingusüsteemiga AGRIS - International System for Agricultural Science and Technology. Nüüd tunnustati andmeid esitanud asutusi, nende hulgas ka Eesti Maaülikooli raamatukogu ja EMU DSpace'i tunnustusplatsiga, mida saab kuvada veebilehel, identifitseerides meid AGRISe aktiivsete andmepakkujana.

INIMESED JA SÜNDMUSED

Eesti Maaülikooli raamatukogu põhitegevused jagunevad kahte valdkonda: kogude kujundamine ja teenuste arendamine. Kogude kujundamise valdkonda juhib kogude arendusjuht, kelle vastutusalasse kuuluvad komplekteerimine, kataloogimine, märksõnastamine. Valdkonna põhiülesanded on:

- raamatukogu kogude säilitamine, korrastamine ja kättesaadavaks tegemine
- valdkondadevahelise proportsiooni järgimine õppe- ja teadustöök vajalike teavikute hankimisel
- teavikute sisuline avamine liigitamise, märksõnastamise ja kataloogimise kaudu e-kataloogis ESTER
- teavikute raamatukogunduslik vormistamine
- raamatukogule annetatud raamatute ja ajakirjade vastu- ja arvelevõtmine
- Eesti Maaülikooli struktuuriüksustele kuuluvate teavikute kataloogimine e-kataloogi ESTER

Teenuste arendamise valdkonda juhib teenuste arendusjuht, kelle vastutusala märksõnad on e-ressursid, infoteenindus, koolitused, lugejateenindus, suhtekorraldus. Valdkonna põhiülesanneteks on:

- lugejate teenindamine ja lugejate andmebaasi haldamine
- lugejate juhendamine infootsingul ja elektronkataloogide kasutamisel
- infootsingute ja andmebaaside e-kursuste läbiviimine
- raamatukogu tutvustamine ja lugejate koolitamine
- teavikute eksemplarikirjete sisestamine, parandamine ja täiendamine
- printimise, skaneerimise ja paljundamise teenuste osutamine
- rühma- ja individuaaltööruumide kasutamise korraldamine
- uudiskirjanduse eksponeerimine
- päringutele vastamine telefoni ja e-posti vahendusel
- kodulehe haldamine
- näituste koostamine ja korraldamine

2023. a lõpul oli raamatukogus 14 töötajat (13,75 ametikohta).

Raamatukogupersonali haridustase:

- kõrgharidus 9, sh raamatukogunduslik 1
- rakenduskõrgharidus 2
- keskharidus 3

Oktoobris tuli vanemapuhkuselt tööle üks töötaja, detsembris lõppes samuti ühe töötaja vanemapuhkus, kuid ta otsustas töölepingu lõpetada.

2023. aastal jätkus pidevalt raamatukogu töö analüüs, et saavutada vähenenud koosseisuga optimaalsed tulemused. Täpse tööjaotuse ja õige logistika korral oli tagatud raamatukogu teenuste kvaliteetne täitmine. Kogude arenduse töötajad, infospetsialistid ja arendusjuhid asendasid vajadusel lugejateenindajaid, sest kvaliteetse lugejateeninduse tagamiseks tuli väga kiiresti reageerida ja asendajad leida. Projektipõhiste meeskondadena töötati nii e-õppe ettevalmistamise, kodulehe uuenduste, virtuaalnäituste ning reklaamide koostamise, EMU DSpace'i arenduse kui ka ava- ja teadusandmete teemadega. Tööst fondis (korrastamine, ümberpaigutamine, puhastamine) jm vajalikest tegevustest võtsid osa kõik töötajad.

Raamatukogu spetsialistid on kaasatud ka mitmete ülikooli strateegiate ja dokumentide koostamisse. Tiina Tohvre ja Kersti Laupa võtsid osa ülikooli kommunikatsioonistrateegia kaardistamisest ja aruteludest, Karin Naruskov oli lõputööde juhendi koostamise töögrupis.

9. märtsil viis Kersti Laupa läbi seminari "Teadusandmete säilitamine ja andmehaldusplaanide koostamine" ja 24. aprillil pidas veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudis loengu teadusandmetehaldamisest ja säilitamisest. Raamatukogu infospetsialistid pakuvad aasta läbi ülikooli teadlastele ja üliõpilastele ka mitmeid koolitusi: andmebaaside koolitused instituutides ja Avatud Ülikooli täiendõppekursustel (Karin Naruskov) ning infootsingute koolitused üliõpilastele

(Karmen Kalk). Õppeaasta alguses viivad mõlemad infospetsialistid kohanemiskursuste raames läbi raamatukogu teenuseid ja otsivõimalusi tutvustavaid tuure raamatukogus ning põhjalikumaid koolitusi õppetoolides. Augustis on rebaste nädala FoxFest üritused raamatukogus ning septembris Orientation Week, mil tutvustatakse välistudengitele samuti raamatukogu võimalusi.

21. märtsil korraldas raamatukogu maaülikooli teadlastele seminari avatud juurdepääsuga artiklite avaldamisest, mille viisid läbi ELSEVIERi esindajad Paulina Milewska ja Bartlomiej Wieckowski.

Rektor ja prorektorid alustasid sellest aastast taas kohtumisi tugistruktuuri üksuste ja õppetoolide juhtide/hoidjatega. 14. aprillil toimuski kohtumine, mille eesmärk oli kuulata ja arutada kitsaskohti, mis õppetoolides tekivad, tõhustada otsest infovahetust, jagada õppetoolide häid kogemusi ja saavutusi ning arutleda ülikooli edu ja mainet mõjutavate või ühiskonnas esilekerkivate teemade üle.

Selleks, et ülikooli töötajad üksteist paremini tunneksid ja üksteise töödega kursis oleksid, jätkus ürituste sari "Sa ei tea, mida su naaber teeb". Videokohtumised toimusid vabas ja mitteametlikus vormis igal neljapäeval. Tutvustuste videod on järelvaadatavad.

Teenuste arendusjuhi ja peabibliograafi eestvõttel toimub näituste korraldamine. Koostatakse nii teema- kui isikunäitusi, foto- ja kunstinäitusi, pannakse välja ka rändnäitusi. Näituste koostamiseks tuleb sõlmida kokkuleppeid nii instituutide, teadlaste, kultuuri- ja kunstiinimestega, kui ka näituste valdajatega. Iga näituse korraldamisega kaasneb põhjalik bibliograafiline uuring.

2023. aastal olid raamatukogu ruumides näitused :

1. Silver Vahtre graafikasari "Uuestisünni nimi" (12.12.22 - 11.03.23)
2. "Kiljatused rohke vibraga" - Rasmus Kulli fotoretrospektiiv Vanemuise ooperielust aastatel 2016-2021 (10. 01 - 17.03)
3. Uued raamatud Polli Aiandusuuringute Keskuselt (19.01 - 12.02)
4. Eesti Vabariik 105! Kogutud teosed 13.02 -
5. Ingmar Muusikus „Lähedal. Metsikute naabrite portreed“ (24.03 - 09-06)
6. Kunstistuudio "Suvi" näitus (21.08 - 21.09)
7. Raamatunäitus „Tartut avastama“ (05. - 26.09)
Juhani Püttsepa ja Eha Järve koostatud ülevaatenäitus veterinaarmeditsiini
8. ajaloost „175 aastat veterinaarharidust Tartus“ (27.09 - 27.10)
9. Karin Strohm „Maalid“ (1.11.23 - 12.01.24)
10. Jõulukuused (30.11 - 31.12)
11. Virtuaalnäitus „Jõulukuused 2013 – 2022“ (31.11 - ...)

2023. aastal tähistas ülikool raamatukogu ruumides Eesti Vabariigi 105. ja veterinaarhariduse 175. aastapäeva, millede organiseerimisse oli kaasatud ka meie inimesed. Raamatukogu ruumides toimusid veel mitmedki sündmused: Ingmar Muusikuse fotonäituse autorituur, Robert Suvi maalistuudio Veterinaaria kõrgharidus 175 näituste avamine ja Veterinaaria 175 juubeliraamatu esitlus.

Jätkasime ka tänavaraamatukogu põhimõttel toimivat aktsiooni „Inglisekeelsed raamatud otsivad lugejat“. Väljahüüdes seisis: Eesti Maaülikooli raamatukogu ja poeriulitele nukrutsema jäänud inglisekeelsed raamatud käivitasid üheskoos trükikirjandust päästva projekti „We are looking for readers/Otsime lugejaid“. Päästame raamatupoes riiulile pikemalt seisma jäänud raamatud lõplikust taaskasutusest (paberihundist) ja pakume neid tasuta ja tagastamiskohustusega meie ülikooli töötajatele ja tudengitele lugemiseks. Valikus on ilukirjandust, elulugusid, filosoofilist ja muud harivat kirjandust. Anname raamatutele võimaluse!

Raamatukogu kui institutsiooni arengule aitab kaasa töötajate täiendõppe soodustamine. 4 töötajale võimaldati täiendada end inglise keele kursustel.

2023. aastal osalesid töötajad koolitustel ja seminaridel:

2. jaan	EMÜ institutsionaalse akrediteerimise protsessi tagasiside seminar (kohtumine HAKA-ga)
16. jaan	Seminar „Erinevate osapoolte kohustused ja õigused eetilise teadus- ja arendustegevuse tagamisel“ (Kersti Laupa)
19. jaan	Konverents "Õppejõult õppejõule" (Karmen Kalk)
19. jaan	Horizon Europe Lumo Sum funding Webinar (Kersti Laupa)
8. märts	EMÜ kevadseminar-kontsert "Mis on bränd?" – TÜ prof Andres Kuusik, meeskoor Gaudeamus (kõigile)
27.-29. märts	EBSCO Academic Advisory Board Meeting, Amsterdam (Kersti Laupa)
29. märts	Seminar-töötuba: "Tehisintellekt (ChatGPT) õppejõu ja tudengi (mitte)toetajana"
20. apr	Vaimse tervise töötuba: Hommikujutt juhiga - Ants Noot (kõigile)
27. apr	EBSCO event in Tallinn (Heli Viira, Karmen Kalk, Karin Naruskov, Kersti Laupa)
27. apr	Esmaabi täiendkoolitus (Merle Mittri)
3. mai	Koolitus "Raamatukogude rollist kodanikuteaduses" (Liivi Kõiv, Piret Laas)
5. mai	EMÜ seminar "Avatud teadus ja andmehaldus - kohustuslik ja/või kasulik?" (kõigile)
16. mai	EMÜ seminar "Kaasaegse juhi väljakutsed arendavate vestluste läbiviimisel" (kõigile)
31. mai	Autoriõiguste koolitus raamatukoguhoidjatele (Kersti Laupa, Heli Viira)
12. juuni	ChatGPT alustavale kasutajale (kõigile)
3. juuli	Horizon Europe Open Science requirements in practice (Webinar) (Kersti Laupa)
4.-7. juuli	LIBER Annual Conference 2023, Budapest (Kersti Laupa, Heli Viira)
7.-9. sept	Mäluasutuste suveseminar, Pärnu (Evelin Kübard, Tiina Tohvre)

13. sept	EMÜ jäätmekäitluse infotund (kõigile)
9.-13. okt	Erasmus Staff Week, Lissabon (Kersti Laupa, Heli Viira)
12. okt	EMÜ vaimse tervise seminar (kõigile)
25. okt	Andmekaitse ja infoturve teadustöös (Li Seppet, Kersti Laupa)
26. okt	XVI teadus- ja erialaraamatukogu päev (Li Seppet)
1. nov	Veebinar "Arenguestlustest arendavate 1:1 vestlusteni" (Tiina Tohvre)
8. nov	EMÜ koolitus "Läbirääkimise kunst" (kõigile)
9. nov	EMÜ andmete visualiseerimise koolitus (kõigile)
15. nov	EMÜ koolitus "Innovatsioon ja kommertsialiseerimine: ülikoolide rolli uuenduste pakkujana ja innovaatorite tööandjana" (kõigile)
16. nov	ChatGPT veebiseminar. Tutvumine ja suhtlemine ChatGPT'ga (Heli Viira)
17. nov	EMÜ sügisseminar-kontsert - Kuidas saab visuaalne mõtlemine meid toetada, Aasta Koolitaja 2023 Kati Orav (kõigile)
22. nov	EMÜ jäätmekäitlusteemaline vebinar (kõigile)
28. nov	OH Boost koolitus ja First Workshop (Kersti Laupa)
29. nov	Kirjepäev (Merle Keedus, Liivi Kõiv, Ingrid Kajak, Heli Viira)
29. nov	Microsoft 365 teenuste koolitus (Li Seppet, Karmen Kalk)
30. nov	Veebiseminar ChatGPT's päringute koostamise oskus (Merle Keedus, Heli Viira)
5.-6. dets	EMÜ fookusvaldkondlik koostööseminar (Tiina Tohvre)
6. dets	Webinar OpenAIRE Content Providers Community Call (Kersti Laupa)
18. dets	Plagiaadituvastusprogrammi Turnitin koolitus (Karmen Kalk)
20. dets	Maaülikooli tervisefondi infotund (kõigile)

Raamatukogu lahtioleku ajal toimusid regulaarselt infokogunemised, kus tutvustati infotehnoloogilisi uuendusi raamatukogus ja andmebaasis ESTER, uuendusi e-andmebaasides ja digitaalarhiivis. Informatsiooni parema leviku huvides on kasutusele võetud ühiskalender, kuhu märgitakse kõik raamatukogu ja töötajate planeeritavad sündmused (koosolekud, seminarid, komanderingud, töövahetused, tähtpäevad). Vaatamata sellele, et raamatukogu osakonnad on lähestikku ja töötajad lävivad üksteisega pidevalt, on muutunud regulaarseks nii arendusjuhtide nõupidamised kui ka infominutid kõigile töötajatele. See on vajalik paremaks teabe jagamiseks ja arutelude läbiviimiseks.

Tööelu elavdamiseks ja kollektiivi ühtsustunde suurendamiseks toimus mitmeid seltskonnaüritusi, näiteks sügisene lehtede riisumine, riiklike tähtpäevade tähistamised ning aasta lõpu pidu. Käisime ühiselt discgolfi mängimas, niitmas ja lehti riisumas. Innustatuna maaülikooli ürituste sarjast "Sa ei tea, mida su naaber teeb", käisime EMÜ Võrtsjärve õppekeskuses, kus tutvusime järvemuseumiga, sõime lõhesuppi ning parvetasime. Traditsiooniks on kujunenud töötajate sünnipäevade, jõulude, raamatukogu sünnipäeva ja muude tähtpäevade tähistamised. Osalesime aktiivselt maaülikooli poolt korraldatud üritustel: Rohelise Ülikooli nädal ja kevadine liikumiskonkurss, saime osa Rootsi kuninga visiidist ning elavdasime seltskonda karude kaasavõtmise päevaga. Võtsime ka osa meie linnakus kogu ülikooli pere traditsioonilisest kevadpiknikust, kus toimus lemmikroa konkurss, taimevahetus, selgusid liikumiskonkursi

parimad. Toidukonkursil märgiti ära raamatukogu Liba(hundi)pesto, liikumiskonkursil tunnustati meie Karmen Kalki.

Jõulude ajal esitasime oma taaskasutatud materjalidest valmistatud jõulupuud konkursile ning saime eriauhinna.

Maaülikool tunnustab kolleegipreemiaga oma töötajaid, kes on aasta jooksul paistnud silma töötajate ja struktuuriüksuste vahelise koostöö edendajana ning on oma töös loov ja innovaatiline sünergia looja ning ülikooli väärtuste hoidja ja kandja. Raamatukogu esitas konkursile meie hea kolleegi Kersti Laupa. Meil on väga hea meel, et sel aastal oli nomineeritute hulgas ka meie Kersti.

Aasta lõpul organiseeris ülikool võtmeisikute pildistamise, et saaks kvaliteetseid portreefotosid vajaduse korral kasutada. Raamatukogu otsustas pildistada kõiki töötajaid, et fotosid saaks kasutada nii kodulehel, trükistes kui muudes infomaterjalides.

KOKKUVÕTTEKS

2023. aasta pakkus mitmeid uusi väljakutseid. Küllastajate küsitluste põhjal on raamatukogu neile meeldiv õppe- ja töökeskkond. Keerulised olukorrad on esile toonud üha suureneva e-ressursside vajalikkuse.

2023. aastal kaasajastati ja täiendati raamatukogu poolt korraldatavaid infopädevuse kursusi keskendudes rohkem digitaalsetele lahendustele. Tulemusrikkad olid mitmed arendustegevused, eriti EMU DSpace'i ja EBSCO Discovery valdkondades.

Raamatukogu tegevuse üks eesmärkidest on toetada avatud teaduse põhimõtteid ning suurendada seeläbi ülikooli nähtavust maailmas. 2023. aasta näitas, et järjest rohkem arvestatakse raamatukogu toetusega selles valdkonnas. Oma panuse andis raamatukogu ka ülikooli ühisürituste korraldamisele.

Kokkuvõtteks võib nentida, et raamatukogu kollektiiv suutis tänu oma professionaalsusele ja ühtsusele jätkata põhiteenuste pakkumist ning täita oma parimate püüdluste ja oskustega ühiskonna, ülikooli ja lugejate vajadusi.